

مسئولیت متن و شکل بدوش نویسنده مضمون میباشد، عقیده نویسنده لزوماً نظر افغان جرمن آنلاين نمی باشد

۲۰۱۹/۰۳/۱۸

شیرمحمدامینی ستانکزی

د لاجوردو لار؛ افغانستان به د گاونډيو هیوادونو د سوداگري انحصار نه خلاص کړي

افغانستان چې د آسیا په زړه کې موقعیت لري، د جغرافیایي نقطې له پلوه؛ په وچه کې پروت هیواد دی، چې د اقتصاد له نظره، ډیری سوداگري راکړې ورکړې له گاونډيو هیوادونو سره لري، خو دغه راکړه ورکړه د یو ټاکلي نړیوال معیار له مخې نه ترسره کېږي.

ځکه په هیواد کې د څو کلونو جگړو او ناامنیو له امله دهیواد گاونډي هیوادونه په ځانگړي ډول ایران او پاکستان خپل صادراتي توکي په لوړه بیه زموږ د هیواد سوداگرو باندې پلوري او زموږ ولس اړ دي، چې د سوداگرو څخه ډار تیا وړ توکي په لوړه بیه وپېري.

همداراز د افغانستان پیداوار چې گاونډيو هیوادونو ته لیږدول کېږي، د یادو هیوادونو د بی عدالتی له مخې د افغان سوداگرو؛ سوداگريز توکي په هغه اندازه پېري، چې د خپلو گټو کچه یې لس برابره په سوداگرو حسابوي او افغان سوداگر د مجبوریت له کبله، چې توکي یې د طبیعي آفتونو څخه وژغورل شي، د دې پر ځای چې گټه وکړي، څو برابره تاوان سره مخ کېږي .

نامنی او جگړه د هیواد په دننه کې یوه ستره بدمرغي ده، آن تردې گاونډ هیوادونه هم د خپل اقتصاد د پرمختیا او ودې ورکولو په موخه ډیرې بې کیفیته توکي په هماغه بیوزلو او جگړو خپلو هیوادونو باندې پلوري، چې افغانستان یې یوه ستره بیلگه گڼلې شو او تجربو هم دا ثابتې کړې، چې نه یوازې دوی خپل سوداگريز توکي واردوي، بلکې د هیواد د وړاندولو، ملي شتمنیو ته زیان، ملي کلتور ته بدلون او نورداسي ناوړه کارونه دي، چې خپلې گټې پکې گوري او زموږ هیواد له بیوزلی سره مخ کوي .

خو له نیکمرغه اوس زموږ هیوادوال ډیر هیله من دي، چې کلونه کلونه یې دې ته انتظار ایستل، چې څنگه وکولای شي، افغانستان د اقتصادي پرمختگونو لوري ته مزلي ووېي .

دغې ستړي بریا ته هغه مهال افغانان ورنږدې شول، کله چې د لاجوردو لار پرانیستل شوه او په دې پرانیسته لار افغانستان به له منځنی آسیا او اروپا سره ونېلول شي.

د هیواد ولسمشر محمد اشرف غني د یادي لارې د پرانستلو پرمهال هیوادوالو ته ډاډ ورکړل، چې د هیواد محصولات او توکي به ترمنځني آسیا، ختیځې اروپا او افریقا پورې ورسیري . نو دا زموږ د هیواد لپاره لویه لاسته راوړنه ده، چې نن ورځ به د افغانستان نوم د نړۍ په گوټ گوټ کې یادېږي او د هیواد د سوداگريزو توکوڅخه نړیوال گټه پورته کوي .

په پورته کې یادونه وشوه، چې د ظالمو هیوادونو وارداتي توکي، چې د کیفیت له مخې کچه (بدل) او هم د کمیت له ورايه په لوړه بیه په افغانانو د اقتصادي سیاست له پلوه پلورل کېدل، له دغې لوبې نور افغانانو خلاصی وموند، چې ورسره به زموږ د هیواد کرنیز توکي، لکه: تازه او وچې میوې، زعفران ، غلې، دانې او قیمتي ډبرې، غالی او نور هغه سوداگريز مالونه چې پخوا به په ډیر ناڅیزو بیه باندې پلورل کېدل اوس به په لوړه بیه د لاجوردو له لارې اروپایي او افریقایي هیوادونو په بازارونو کې پلورل کېږي. نو دې سره به د افغانستان هویت نړیوالو هیوادونو ته ثابت هم پاتې شي .

د لاجوردو لار گټه نه یوازې افغانستان ته؛ بلکې ټولو هغو هیوادونو ته ده، چې په دې لار کې وصل دي، خو د دې لارې ستراهمیت په هیواد کې دادی، چې د بهرنیو سوداگرو پام افغانستان ته اوږي، په هیواد کې د سوداگرو کار

د پاڼو شمېره: له 1 تر 2

افغان جرمن آنلاين په درنښت تاسو همکارۍ ته راښوولې. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de

یادونه: دلیکني د لیکنيزې بڼې پاڼوالی د لیکوال په غاړه ده ، هیله من یو خپله لیکنه له را لیرلو مخکې په خیر و لولئ

اوبار وده مومي، ډيری سوداگر په هيواد کې پانگوني ته مخه او ورسره به دهيواد بې روزگاره ځوانانو لپاره کاري زمينه هم برابره شي .

ځيني ناراضه ورونه چې د دولت سره مخالفت لري، د هيواد په جوړونه کې لاس په کار کيږي، چې داهم د امنيت په ټينگولو کې يو ستر گام بللی شو. بزگران خپلو کروندو ته زياته پاملرنه کوي، د سوداگريزو بيو انډول يوشان او په يوټاکلي معيار برابرېږي، کرنيز فرهنگ ته وده او پراختيا ورکول کيږي. دهيواد د بزرگانو ميوې به نور د خرابيدو څخه په امن کې وي. سوداگر به له دولت نه د سرو خونو د جوړيدو غوښتنه کوي، چې هم به د دولت په عوايدو کې زياتوالی راشي او هم به دهيواد ميوې او دانې تر ډيره وساتل او په لوړه بيه وپلورل شي. لنډه داچې د لاجوردو لار به د افغانستان په سوداگري راکړه ورکړه کې لا زياته وده وکړي او افغانستان به د دې لارې له ترانزيت ډير عوايد ترلاسه کړي. دا به يوه با اهميته ترانسپورتي لار وي، چې اقتصادي ارزښت يې د افغانستان لپاره ډير زيات دی او نور غړي هيوادونه به هم په دې لار کې گټې ولري .

داقتصادي کارپوهانو په اند؛ د لاجور لار کولای شي، چې افغانستان د آسيا په څلورو لارې بدل کړي او په اوږد مهال کې به يې گټې د افغانستان لپاره ډير زياتې وي، چې له دې سره به د هيواد د دوه اړخيزو او څو اړخيزو سوداگري ترانزيت او ترانسپورت پراختيا پيدا کړي او ډير امکان شته، چې د نورو هيوادونو سره د سوداگريزو برخو کې غړيتوب ترلاسه او افغانستان به بحر ته لار ومومي او له دې برکته افغانستان او افغان سوداگر وکولای شي، د نورو هيوادونو له بېرېو او ريل گادو څخه هم گټه پورته کړي. نو په پايله کې ويلای شو، چې د لاجوردو لار افغانستان لپاره يوه سوکالي او نېکمرغي وړ په برخه کولای شي، د اقتصاد او سوداگري په برخه کې ستر او مثبت گام شميرل کيږي، چې افغانستان به نور د گاونډيو هيوادونو د سوداگري له انحصاره خلاص او له نورو هيوادونو سره په گډه پروژو کې ډيرې گټې ترلاسه کړي .

ان شاءالله